

ZOFIA WĄSOWICZ
ur. 1931; Brześć

STRESZCZENIE RELACJI MÓWIONEJ

Drugi wywiad z panią Zofią Uss-Wąsowicz obejmuje długi okres od wczesnego dzieciństwa w latach 30-tych do lat 80-tych. Pani Zofia opowiada o swoim domu rodzinnym: mieszkaniu na ul. Unickiej w dzielnicy żydowskiej i następnie na ul. Lipowej przy cmentarzu. W krótkich zdaniach przytacza obrazki z przedwojennego Lublina: deptak na Krakowskim Przedmieściu, Ogród Saski, targ na Świętoduskiej, łaźnie Łabędzkiego, sodówkę na Krakowskim Przedmieściu, którą prowadzili tam rodzice, teatry dziecięce, sklepiki żydowskie, fotografów ulicznych, żebraków i domokrażców, pogrzeby na Lipowej. Wspomnienia przedwojenne często łączą się z wojennymi i powojennymi.

W części poświęconej okresowi okupacji niemieckiej Lublina pani Zofia sporo opowiada o obozie dla Żydów na Lipowej, gdyż obok niego mieszkała. Krótko wspomina też bombardowania w 1939 r., getto na Podzamczu, egzekucję nad Bystrzycą, tajne pogrzeby więźniów Majdanka na cmentarzu na Lipowej. Opisuje także codzienność okupacji: aprowizację, jadane w domu potrawy, wizyty w kinach, naukę w szkole powszechnej im. Królowej Jadwigi.

W części powojennej pojawia się kilka dłuższych opowieści dotyczących ingerencji UB w życie pani Zofii i jej rodziny: nękanie matki przez UB w 1944-45 roku, oskarżenie jej o donos do Gestapo na męża, próba zwerbowania pani Zofii jako tajnego współpracownika. Pani Zofia ciekawie opowiada o Liceum Vetterów w latach 1945-1950, o czynach społecznych, naciskach na wstąpienie do ZMP. Wspomina też codzienność PRL: trudności aprowizacyjne, książki zażaleń w sklepach, nakaz pracy, wybory, pochody pierwszomajowe. Opowiada też o ważnych wydarzeniach z powojennej historii Lublina (zazwyczaj lakonicznie): strajku szkolnym w 1947 r, Cudzie Lubelskim w 1949, obchodach milenium, Lubelskim Lipcu, stanie wojennym, wizycie Jana Pawła II oraz o rozruchach studenckich, prawdopodobnie w 1968 r. Krótko wspomina o lubelskich Żydach po wojnie, m.in. o panach Sznajdmanie i Cukiermanie. Wywiad kończy przesłanie do młodzieży: wezwanie do patriotyzmu.

Data i miejsce nagrania	2007-08-02, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Słowa kluczowe	Zofia Wąsowicz, streszczenie relacji mówionej
Autor streszczenia	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"